

... å stille diagnoser innenfor psykisk helsevern

Christian Zimmermann

forhandlingssjef i Psykologforeningen / advokat

Det er kun profesjonsstudiet i psykologi og medisinstudiet som kvalifiserer for diagnosesetting innenfor psykisk helsevern.

Helsepersonelloven sier ikke noe direkte om hvem som kan stille diagnoser innenfor psykisk helsevern, dette må utledes av forsvarlighetskravet.

Helsepersonelloven § 4 første og annet ledd lyder:

Helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. Helsepersonell skal innrette seg etter sine faglige kvalifikasjoner, og skal innhente bistand eller henvise pasienter videre der dette er nødvendig og mulig. Dersom pasientens behov tilsier det, skal yrkesutøvelsen skje ved samarbeid og samhandling med annet kvalifisert personell.

I merknaden til denne bestemmelsen (Rundskriv I-20/2001 på side 17 i spalte 2) står det blant annet:

En psykolog vil tilsvarende ha faglige kvalifikasjoner en allmennlege ikke har. Det generelle forsvarlighetskravet innebærer plikt for alt helsepersonell til å holde seg innen sitt fagområde, og ikke overskride sine faglige kvalifikasjoner. Hensikten med dette kravet, er å sikre pasienten et forsvarlig helsetjenestetilbud, der den som presumptivt har de beste faglige kvalifikasjoner har det endelige ord når flere personellgrupper virker sammen. Når det gjelder medisinsk diagnostisering og behandling, vil for eksempel sykepleiere og andre måtte innrette seg etter legens instruksjoner.

En forutsetning for å kunne diagnostisere er altså at helsepersonell har de faglige kvalifikasjoner som er nødvendige. Det er kun profesjonsstudiet i psykologi og medisinstudiet som kvalifiserer for diagnosesetting innenfor psykisk helsevern.

I merknaden til helsepersonelloven § 4 uttales det videre at det kun er leger og psykologer som på selvstendig grunnlag kan ha ansvar for behandling innenfor psykisk helsevern. Det nevnes ingen andre grupper. Behandlingsansvar omfatter også å diagnostisere, ettersom utredning/vurdering og diagnose er forutsetning for å ta stilling til hvilken behandling som skal tilbys. Den behandlingen som da settes i verk, kan utføres også av andre grupper, men altså etter en vurdering og diagnostisering av psykolog/lege.

Enkelte ganger er det ikke engang nok å bare være psykolog/lege. Det kan kreves at psykolog/lege har særlig kompetanse på spesifikke områder. Psykolog/lege må for eksempel følge nasjonale veiledere og faglige retningslinjer for at diagnostiseringen skal være i tråd med kravene til faglig forsvarlighet.